

Slovo

Literárny zborník
vítazov súťaže
v love slov

2. ročník
2016

Orbis Pictus stropolitana

Ahoj,

ak práve otváraš tento zborník, si na správnej ceste za tým, ako načerpať inšpiráciu od začínajúcich lovcov slov. Mladé autorky a mladí autori ťa zavedú do svojich svetov, v ktorých môžeš získať mnoho nápadov, ako loviť. Neváhaj, urob si pohodlie a začítaj sa do pútavých diel tohtoročných víťazov.

Veríme, že aj ty si nájdeš cestu k nám a v ďalšom ročníku súťaže **Slovo** sa s nami vydáš na cestu za tajomnými svetmi, v ktorých ulovíš ešte viac tých správnych slov!

**Slovo. Literárny zborník víťazov súťaže v love slov
2. ročník 2016**

Zostavovateľ Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.

Redakčná príprava Mgr. Branislav Hriňák

Jazyková úprava Mgr. Ľubomír Lábaj

Dizajn Mgr. art. Mária Čorejová

Ilustrácie doc. Mgr. art. Ľuboslav Paľo, ArtD.

Vydal Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r. o.,
Miletičova 7, 821 08 Bratislava v roku 2017 (AP).

ISBN 978-80-8120-551-4

www.orbispictus.sk

1. stupeň ZŠ

1. miesto

Maroš Laurinec

Tlačiareň

Raz jeden chlapec, ktorý sa volal Janko, našiel pri chodníku veľmi smutnú a úplne opustenú tlačiareň. Bola celá ustráchaná, tak si ju Janko zobral domov. Postavil jej peknú posteľ, navaril krupicovú kašu a **pri varení si recitoval:**

Varím kašu, varím,
komuže ju dám?
Jednej malej tlačiarňi
a dám si aj sám.

Kaša dobrá, sladká bude
ako od maminky.
Už sa mne aj tlačiarňičke
zbiehajú na ňu slinky.

Potom sa tlačiareň spolu s Jankom najedli a išli spať. Ale predtým, ako si ľahli, tlačiareň vytlačila papier s nápisom: **ĎAKUJEM A DOBRÚ NOC!** Ráno vstali, neváhali a pustili sa opäť do varenia. Za polrok naučil Janko tlačiareň tak dobre variť, že jej už nemusel ani asistovať. Takže tlačiareň varila Jankovi raňajky a **pospevovala si:**

Varím, varím pre chlapca,
pre môjho Janíčka.
Dám tam šunku, trochu masti
a štyri vajíčka.

Hemendex som navarila,
to si ale dáme.
Praženicu, omeletu,
aj to radi máme.

Na obed si spievala:

Šup sem zemiak,
šup sem hríby.
Tento obed nemá chyby.

Čo to bude?
Kto to vie?
Melence sú hotové.

A večer si spievala:

Večeru si ľahkú dáme,
nech ľahučký spánok máme.

Iba trochu našej kaše,
k tomu mliečka z malej fľaše.

Janko sa tešil, že si nemusí variť on, ale varí tlačiareň. Jasný, že ju zato Janko aj odmenil. A o nejaké dva roky si tlačiareň kúpila domček, ale ešte nebolo všetko vybavené. Keď chce bývať sama, musí mať prácu. Takže tlačiareň musela ísť na vysokú školu. To nebolo lacné, a preto našu tlačiareň musel Janko finančne podporiť. Potom, keď už mala dosť peňazí, išla na vysokú školu. V škole sa jej páčilo a bavilo ju aj to, čo sa učili. Učili sa tlačiť po anglicky, švédsky, nemecky a aj po poľsky. A veru nebolo to ľahké, preto musela tlačiareň študovať až 6 rokov. Keď doštudovala, založila si firmu na tlačenie v rôznych jazykoch.

Pri práci si každý z firmy spieval:

Tlačím, tlačím, skenujem,
medzičasom sendvič zjem
a potom zas skenujem.

Takto to vo firme na tlačenie išlo veľmi dlho, až kým si naša tlačiareň nekúpila nový a oveľa väčší dom, ako si kúpila pred vysokou školou. Po istom čase sa tlačiareň vydala za tlačiareň HP.

Tlačiareň HP sa prisťahovala k tlačiarňi a o dva mesiace sa im narodila tlačiareň, ktorá sa volala LG. Po nejakom čase im firma prestala vynášať, a tak nemali dosť peňazí. Tlačiareň si musela začať privyrábať, lenže nevedela ako. Išla sa poradiť za svojím najlepším kamarátom Jankom. Prišla k nemu a spýtala sa ho, či jej náhodou nevie poradiť, ako by si privyrobila. Janko hneď spustil:

Moja milá tlačiareň,
naučil som ťa ja variť.
Podnikaj ty v tomto smere,
isto sa ti bude dariť.

A tak si naša milá tlačiareň otvorila jednu malú reštiku, v ktorej začala variť to i to, skrátka z každého rožku trošku. Začala vymýšľať všelijaké delikátne jedlá a stále k nej chodilo viac a viac zákazníkov. Rozhodla sa teda, že firmu na tlačenie predá, vráti Jankovi peniaze za vysokú školu a otvorí si obrovský hotel, do ktorého bude chodiť veľmi veľa zákazníkov zo zahraničia. A tak sa aj stalo. Tlačiareň otvorila hotel a chodilo do neho veľmi veľa ľudí z Čiech, Anglicka, Nemecka, Rakúska, ba aj z Belgicka!

Maroš Laurinec

Škola: Základná škola Oslany

Je to veľmi milý a šikovný chlapec, okrem písania má rád aj matematiku a pekne spieva. Miluje svojho psa, rád sa doma stará o zvieratká, ktoré chovajú. Chodí na karate, u spolužiakov je veľmi obľúbený – pre svoju veselú a kamarátsku povahu. Rozhodnutie napísať rozprávku o tlačiarňi bolo náhle a spontánne, dlho nad tým nerozmýšľal. Prišiel nápad a začal písať. Prínosom je, že si ju sám napísal, doplnil obrázkami, vytlačil a zviazal ako knihu. Veľmi spontánne a s nadšením ju aj prezentoval v triede pred spolužiakmi – je to „malý herec“. Na otázku, či sa bude písaniu príbehov venovať aj v budúcnosti, nevedel s presnosťou odpovedať, vraj uvidí... Momentálne ho totiž zaujíma veľa rôznych aktivít. Čas ukáže, či ho písanie bude baviť aj naďalej.

2. miesto

Zina Pantůčková

Líza – Kto ukradol sneh

Kúzelnícka mačka Líza žila v jednom kúzelníckom dome s jednou kúzelníckou rodinou, ktorá sa správala úplne obyčajne, a Líza tiež. Raz, bolo to keď sa blížili Vianoce, Líza sedela na okne a sledovala, kedy začne snežiť. O chvíľu priletela pinka. Líza sa s ňou začala hrať a naťahovať, až kým takmer nespadla z okna. Zachytila sa pazúrikmi, ale aj tak sa veľmi zľakla a pinku nakoniec nechala na pokoji.

– N-nieko u-ukradol s-sneh! – vyjachtala pinka.

– Nezmysel! – povedala Líza.

– T-tak p-prečo d-dneska e-ešte n-nenasnežilo? – trvala si pinka na svojom. Líza sa zamyslela, takže zabudla na hru.

– Kto to urobil? – spýtala sa Líza.

– Neviem, – riekla pinka.

O chvíľu už obidve kráčali lesom, aby to zistili.

– Máš nejakých svedkov? – opýtala sa Líza po chvíli.

– Svedkov? Ani nie. Iba som zacítila, že nesneží. Zrazu všetci pribehli a začali kričať, že nieko ukradol sneh, – povedala pinka.

– Vieš mi povedať, kto všetko boli tí „všetci“? – chcela vedieť Líza.

– Ježko a vtáctvo. Všetko vtáctvo, – usúdila pinka.

– Koľko tých vtákov je?

– Neviem presne. Ale veľmi veľa.

– Tak dobre. Poďme za tým ježkom. Vieš, kde býva?

– Ulica Dubová, d...

– Nemusíš mi to vravieť, – skočila jej do reči Líza, – stačí, keď ma tam zavedieš.

A tak šli.

– Ježko, – oslovila ho Líza, keď prišli k jeho domu, – videl si toho, kto ukradol sneh?

– Nevidel, – povedal ježko, – ale vtáci začali splašene pokrikovať, že nieko ukradol sneh, tak som sa pridal.

– To snáď nie je pravda! – vykričla Líza. – To nemá zmysel! Nemá to zmysel! To je nekonečný príbeh! Popravde, je mi úplne fuk, kto ukradol ten sneh. Idem domov. Ak ma budete potrebovať, zjdite do kúzelníckeho domu. Čau!

Ježko s pinkou prekvapene sledovali, ako Líza zabuchla dvere do ježkovho príbytku. Keď Líza došla domov, na parapete ju privítal papierik. Stálo tam:

*Vyrieš túto hádanku:
Ach, tak ty si tá Líza,
čo rieši, kto ukradol sneh.
Tak dobre sa na to zíza,
na druhom konci je vždy breh.*

Tak dobre sa na to zíza, premýšľala Líza. Na čo ja rada pozerám? Na sneh! Na to mäkké, biele páperie, v ktorom sa dá váľať! Ale pozerá ešte niekto s takou radosťou na sneh ako ja? Asi nie. Ako by asi odosielateľ vedel, na čo rada pozerám? Toto preskočím. Poďme ďalej. Na druhom konci je vždy breh. Môže to byť more, jazero, potok, rieka... Ako tak premýšľala, priletela pinka.

– Nemohla som to vydržať, – sťažovala sa pinka, – stále sa tu svieti a ty tu sedíš a hľadáš do neba. Čo ti je?

Líza jej všetko porozprávala. Veľavýznamne sa pozrela na pinku, ale tá poskakovala po parapete. Líza mala sto chutí začať ju loviť, a tak sa radšej pozerala niekam inam. Nakoniec to už nevydržala.

– Možno je úplne jedno, či je to more, jazero, potok alebo rieka! – premýšľala. – Odosielateľ musel vedieť, že na túto otázku existujú štyri odpovede, možno viac! Asi by som sa radšej nemala zaoberať tým, čo to je. Poďme jednoducho za vodou!

Obidvom sa to zdalo ako vynikajúci nápad. A tak znova kráčali po lese pozdĺž rieky. Tam, kde sa rieka skončila, začínal sa ľad. Za živým plotom sa skrývala čistinka, kde bolo plno snehu. Ten živý plot bol kúzelný a to mala Líza rada. Cez ten plot mohol prejsť ktokoľvek, dokonca čokoľvek, iba sneh nie.

– Konečne! – radovala sa Líza.

– Ale ešte nie je všetko v poriadku, – povedala skúmavo pinka, – sneh je predsa iba tu, nikde inde. Ten, kto ho sem odniesol, musí byť niekde nablízku. Toto nemôžeme len tak nechať! – vyletela na strom a v zobáku už držala obálku.

– Asi niekto vedel, že máš pri sebe vtáčika, keď to dal tak vysoko, – riekla.

– Alebo vedel o mojich lezeckých schopnostiach, – dodala Líza a už šikovne liezla na strom.

– Nevieť, na čo tým narážaš, – povedala so smiechom pinka a otvorila obálku, kde bolo napísané:

Výborne, cením si vašu odvahu, že ste došli až sem. Mali by ste vedieť... Teraz sa mi nechce vymýšľať rýmy. Prečo mám robiť všetko ja? Niečo si vymyslíte samy. To je fuk! Nič vám nepoviem! Je lepšie nechať si pre seba, že Líza sa na mňa hnevala. No dobre, práve som vám vykvákal, že sa na mňa Líza hnevala. Ale odteraz už naozaj nič nepoviem. To vám sľubujem!

– Niektu tu mal dobrú náladu! – zasmiala sa Líza.

– A nevie udržať tajomstvo, – dodala pinka, – ale perfektne nám to uľahčil!

– Samozrejme. Nemôže to byť nik iný ako ježko! – vyhlásila spokojne Líza. A tak sa obidve vydali za ježkom.

– Priznaj sa! – vykrikla pobavene pinka, keď prišli.

– Ako ste prišli na to, že som to ja? – ježko vypleštil oči, – veď som vám nič neprezradil!

– Snažil si sa nič neprezradiť, – opravila ho Líza, – ale v podstate si nám v druhom odkaze prezradil úplne všetko.

– Toto nie je vec pre mňa... – smutne priznal ježko. – Mala to byť iba taká hra, aby ste sa pobavili. Ale teraz vidím, že som to pokazil.

A tak spoločne odstránili ohradu na čistinke. Vtedy začalo všade naokolo snežiť. Líza spokojne odišla domov a ľahla si do svojho peľachu. Nesmierne sa tešila na zajtrajšie priateľské stretnutie s pinkou i na to, že budú biele Vianoce.

Zina Pantůčková

Škola: Základná škola Štrba

Zinka má rada zvieratá, veľa číta, hrá na klavíri a veľmi rada kreslí. No vo svojom voľnom čase najradšej vymýšľa príbehy – hlavne o zvieratkách. Odkedy vie písať, často ich dáva na papier. Alebo ich zachytáva vo forme videa, ku ktorému si najskôr napíše, resp. nakreslí scenár. K napísaniu poviedky o kúzelníckej mačke Líze ju inšpiroval obrázok v časopise a Zinkina štvornohá kamarátka Flák. Písať knihy pre deti by chcela aj v budúcnosti.

3. miesto

Natália Halčinová

Psíček a zima

Bola zima. Aj keď je to trochu nezvyčajné, práve na jej začiatku sa narodil malý psíček. Keď podrástol, behal po dvore. Stále mu však omrzali labky, ňufáčik aj chvostík. Psíček sa rozčuľoval:

– Prečo je tu taká zima? Prečo je všetko biele? Prečo nikde nie sú žiadne farby?

Psíček sa začal kamarátiť s mačkou Mickou aj s deťmi. Napriek zime zažili spolu veľa dobrodružstiev. Sánkovali sa, guľovali, obhrýzali cencúle.

Raz deti stavali snehuliaka a prišiel k nim psíček. Keď uvidel snehuliaka, strašne sa zľakol a schoval sa za strom. Deti sa veľmi smiali a hovorili mu:

– Prečo sa bojíš? Veď je to len snehuliak!

Psíčkovi bolo medzi deťmi veľmi dobre. Nikto mu však nepovedal, že zima netrvá večne.

Jedného dňa sa sneh roztopil a stromy a kvety začali kvitnúť. Psíček sa veľmi čudoval, lebo poznal iba zimu. Každého sa spytoval:

– Kde zmizol všetok sneh?

Deti sa smiali, ale nakoniec mu vysvetlili, že prišla jar a sneh sa roztopil. Psíček bol rád, že je teplo a tešil sa na nové zážitky.

Natália Halčinová

Škola: Základná škola Štrba

Natália je milá, tichá, slušná, veľmi zodpovedná a dôkladná v príprave na vyučovanie. Je skvelou žiačkou. Má pekný rukopis a úpravu zošitov. Je veľmi priateľská. Jej najlepšou kamarátkou je Zinka Pantůčková. Natáliu v jej úspechoch veľmi podporuje jej rodina. Má rada zvieratká a prírodu.

2. stupeň ZŠ

Poézia

1. miesto

Lívia Kuriplachová

Neistota

Tvár vyrytá do zeme,
zakrytá závojom
sa stráca v hlase vetra.
Na hladine zurčiaceho prameňa
slnečný lúč vryl do kameňa
tvár malého dieťaťa.
Krehkosť kvetiny ovplyvňuje
vánok, ktorý pomaly fúkne,
a my spadneme ako domino.

Lívia Kuriplachová

Škola: Spojená škola vo Svidníku

Volajú ma Lívia, som 14-ročná žiačka Spojenej školy vo Svidníku. Mojmimi záľubami je okrem písania aj kreslenie a chodenie na prechádzky do prírody. Dost dlhú dobu píšem básne. Prvé pokusy som začala písať už v 5. ročníku. Dnes písanie už neberiem len ako činnosť v rámci krúžku, ktorý navštevujem štyri roky, ale rada píšem aj doma.

Ak mi napadnú nejaké slová či myšlienky, napíšem verše, a tak pomaly do-
tváram báseň. Tomuto sa venujem vďaka Mgr. Anne Lažovej, pri ktorej som sa
naučila písať básne. Na literárnych sedeniach mávame tvorivé dielne a práve
tie mi pri písaní pomáhajú. Písanie básní pre mňa znamená veľa. Som rada,
že sa tomu venujem a veľmi ma to naplňuje. Aj keď neskôr odídem na strednú
školu, určite sa tejto činnosti budem naďalej venovať.

2. miesto

Kristína Drotárová

Utečenci

Utekajú
Temnou
Evidentne
Čiernou
Existujúcou
Nádejnou
Cestou
Ilúzie

Kristína Drotárová

Škola: Spojená škola vo Svidníku

Volám sa Kristína, ale volajú ma aj Kika. Mám 14 rokov a navštevujem Spojenú školu vo Svidníku. K písaniu básní ma priviedla pani učiteľka Mgr. Anna Lažová. Vedie literárny krúžok a pomáha mi, aby som sa zdokonaľovala v písaní. Tento krúžok ma zo začiatku veľmi nezaujal, ale neskôr, keď mi pani učiteľka vysvetlila, ako písať, dávala mi zaujímavé slová alebo prirovnania, ktoré som mala zakomponovať do básne, a robili sme tvorivé dielne. Zistila som, že mi to naozaj ide, začala som písať s veľkou vášňou. V tvorbe sa venujem prevažne medziludským vzťahom, problémom bežného života, láske. Snažím sa vyjadriť pocity mladého človeka, ktorý otvára svoju dušu svetu. Píšem najmä voľným veršom. Rada aj maľujem, čítam, športujem a robím šialené veci. Momentálne som deviatačka na základnej škole, ale úspešne som zvládla skúšky na strednú školu a od septembra budem navštevovať gymnázium. Mojm najväčším cieľom bolo ísť na dobrú strednú školu a to sa mi aj podarilo. Moje osobné ciele sa budem snažiť splniť na výbornú.

3. miesto

Michal Huraj

Fagan

Bol raz jeden fagan,
chcel byť ako Sagan.
Na bicykel naskočil
a do stromu narazil.

Skúšal to on potom z kopca,
do cesty mu vbehla ovca.
Bola to však šupa veľká,
odletel on do jazierka.

Napil sa tam poriadne,
spôsobil tým povodne.
Vyšiel z vody zelený,
všetci naňho čumeli.

Previezli ho v sanitke,
život visel na nitke.
A odvtedy fagan,
nechce byť už Sagan.

Michal Huraj

Škola: Základná škola M. R. Štefánika, Lučenec

Michal je žiakom piateho ročníka, zaujíma sa o elektrotechniku, stolný tenis, modelovú železniciu a rád aj píše. O Saganovi sa rozhodol písať preto, lebo v tom období sa o ňom veľa písalo a veľmi sa mu darilo. V budúcnosti sa chce opäť zapojiť do rôznych súťaží, najmä v poézii.

2. stupeň ZŠ

Próza

1. miesto

Alexandra Bobotová

O rozbitom nose a svetskej kráse

Škola? Áno, povieť si: „Otrava“. Každý deň tam chodiť, skoro vstávať... No ja ju mám celkom rada. Možno preto, že som supersúťaživá a magicky energická.

Volám sa Katarína Papuľnatá, mám trinásť rokov, okuliare a neposlušné kučeravé vlasy, ktoré aj keď krotím, nikdy sa nespamätajú. A tiež pehy, ktoré nezmiznú, ani keby som robila všetko, čo sa dá.

Väčšina ľudí si myslí, že som čudná. Na tvári mám stále ten svoj výraz, ktorému hovorím „nulový“. Možno si myslíte, že tento výraz vlastne ani nie je výraz, lebo celkom jasne neexistuje. Ja však tvrdím, že to výraz je! V mojom vnútri má môj „nulový“ výraz presne tisíc tvárí.

Keď kráčam, sedím, stojím, utekám, ponáhľam sa alebo sa iba tak povalujem, nemôžu mi chýbať moje obľúbené ružové slúchadlá a nabúchaná MP3-ka pre prípad, že by odo mňa niekto niečo žiadal. Každú žiadosť či prehováranie do mojej duše pokladám za manipuláciu. Ja však zmanipulovaná byť nechcem, som predsa jedinečná. Tak prečo byť ovplyvňovaná inými ľuďmi?

Keď počúvam hudbu, môžem byť, kým chcem. Môžem snívať a za jednu sekundu sa môžem premiestniť v čase, ďaleko-ďaleko od reality, do svojich páperových oblakov.

K mojej obľúbenej výbave patrí aj „plameniak“, starý krikľavo-ružový mobil, ktorý som dostala na svoje deviate narodeniny. Zdedila som ho po sesternici Cecílii. Myslím si, že ten človek, ktorý vynašiel možnosť fotiť selfie, to dobre nedomyslel...

Popravde, decká sa so mnou veľmi nebavia. Nevadí mi to, aspoň mám veľa času pre seba, môžem sa smiať na svojich vlastných myšlienkach, nápadoch a robiť si, čo chcem.

Ale keď si spomeniem na piatok trinásteho, ide ma poraziť. V našej škole bol športový deň, na nohách som mala svoje krásne červené airmaxy, v ušiach slúchadlá a na hlave šiltovku. Stála som pred telocvičňou a rozmýšľala o nadchádzajúcom volejbalovom turnaji, ktorý sa mal práve v tento deň konať.

Samozrejme, nemohla tam chýbať ani Evelína Králiková, ktorá sa so svojím mejkapom približuje k červeno-zelenej zástave s číslom jeden.

Len čo telocvikárka zapískala, začali sme hrať. Na súperov som nahodila ďalší zo svojich maxi prirodzených výrazov „dead stare“.

Nemajú šancu! Zľakli sa. Výborne! Mám vyhrať! No len čo sa lopta dostala k Evelínke, nafintená kraslica nekontrolovane odbila loptu. Mala som pocit, že čas sa zastavil, s hrôzou v očiach som sledovala dianie pred sebou, lopta sa stále krútila a krútila a nezadržateľne sa blížila ku mne.

Evelína mi rozbila nos! Je to oficiálne.

Teraz sedím na cétečku a pozerám do prázdna. Určite budem chodiť s nosom zahnutým do eLka. Po lícach mi stekajú slzy.

Viem, povedali by ste mi: Krása nie je všetko! A ja, hoci som len tínedžerka s neposlušnými vlasmi a strapatými myšlienkami, s vami súhlasím!

Ako často sa snažíme byť až príliš dokonalí, najmúdrejší a najlepší? Keď sa nad tým ale zamyslíte, kto je ten naj?

Je to dievča, ktoré má drahý crop top a kabelku od Prady? Alebo to milé dievča, ktoré síce nemá lob a ombre vo vlasoch, ale má veľké srdce? Čo tak pár minút či hodinka v ich spoločnosti? Ten super moderný crop zrejme už nebude taký moderný, príťažlivý... Vnútná krása vyhráva nad tou vonkajšou, nikdy sa neobnosí, nikdy nebude nemoderná...

A predsa teraz v rukách skrúcam papierovú vreckovku a po lícach mi stekajú obrovské slzy. Nie, neplačem od bolesti, ale od strachu, aby som neprišla o svoj pekný rovný nos.

Alexandra Bobotová

Škola: Gymnázium L. Novomeského, Senica

Som študentka Gymnázia Ladislava Novomeského v Senici. K mojim záľubám patrí literatúra, rada čítam najmä dievčenské romány a sci-fi literatúru. V minulosti som sa zúčastňovala na recitačných súťažiach a hrala som ochotnícke divadlo, čo ma čiastočne inšpirovalo aj k tvorbe vlastných prozaických textov. Cudzía mi nie je ani hudba. Osem rokov hrám na klavíri. Profesionálne by som sa chcela venovať celkom inému odboru, ako je literatúra. V škole ma najviac zaujíma biológia, chémia a fyzika. Snívam o tom, že sa raz stanem lekárkou. Písaniu a literatúre chcem však zostať verná aj v budúcnosti, lebo je to pre mňa zábava a príležitosť vyjadriť svoje myšlienky a pocity. Moji rodičia sú novinári. Možno aj ich profesia je pre mňa inšpiráciou.

2. miesto

Petra Gregorová

Údolie slovných druhov

Bolo raz jedno dievčatko Elenka. Chodila do štvrtej triedy. Všetci vedeli, že je výborná žiačka a zo slovenského jazyka má samé jednotky. Len nedávno dostala prvú dvojku. Pani učiteľky ju považovali za milé a šikovné dievčatko, keď sa zrazu v jeden deň stala veľmi zvláštna vec...

V detských hlavičkách začali vládnuť kráľovstvá pravopisu, v ktorých sa rozhodovalo, čo a ako deti napíšu. Ani Elenka nebola výnimkou. Kráľovstvo v jej hlave sa nazývalo Údolie slovných druhov. Bolo však trochu iné ako kráľovstvá ostatných detí.

Zatiaľ čo v kráľovstvách Elenkiných spolužiakov panoval chaos, krik a neporiadok, u Elenky vládol pokoj a sústredenosť. Obyvatelia Údolia slovných druhov nemali radi zmätok, chaos a nepresnosť. Nemohli si dovoliť žiadne chyby.

Všetko mal na starosti kráľ prídavné meno Zodpovedný. Bol veľmi prísny, ale vždy sa snažil vyriešiť všetky problémy zmierlivo. No aj tak sa mali všetci obyvatelia údolia na pozore! Nikdy si nedovolili spraviť niečo, čo by pána Zodpovedného nahnevalo. Zodpovedný bol veľmi náladový. Nikto nevedel, čo od neho môže čakať.

Aj slovné druhy chodili do školy. Mali 10 tried: 1. podstatné mená, 2. prídavné mená, 3. zámená, 4. číslovky, 5. slovesá, 6. príslovky, 7. predložky, 8. spojky, 9. častice, 10. citoslovčia.

Jedno sloveso raz začulo, že slovesá sú vraj najdôležitejší slovný druh. Veď si to len predstavte, aké by to bolo, keby na svete neboli slovesá! A tak sa malé sloveso vybralo za kráľom, v tomto prípade riaditeľom. Chcelo ho o niečo požiadať. Vysmiate vošlo do riaditeľne a spustilo:

- Dobrý deň, pán Zodpovedný! Viem, že som len malé sloveso, ktoré nikoho nezaujíma, ale mám nápad. Viete, dopočulo som sa od starého otca, že my slovesá sme veľmi dôležité. Povedal mi, že keby sme neexistovali, ľudia by boli stratení. Ich reč by bola smiešna a vôbec by to nebolo jednoduché. A tak mi napadlo, či by ste nám nemohli zabezpečiť nové, väčšie triedy. V jednej triede je nás veľa a sme natlačené, čo znamená, že nemôžeme dostatočne

kontrolovať Elenku. Minule dostala prvú dvojku z diktátu. Robíme si o ňu starosti...

Riaditeľ nenechal sloveso dokončiť. Nemal dnes dobrú náladu. Bolo to vidieť na jeho nahnevanom výraze. Podráždeným hlasom povedal:

- Ako sa opovažuješ?! Myslíte si, že ste dôležití? Vôbec nie, ste iba namyslené slovesá! Nechápem, prečo by ste mali mať viac ako ostatní. Nič si nezaslúžite!

Malé sloveso sa preľaklo. Vedelo, že môže od kráľa čakať hocičo, ale nečakalo, že sa Zodpovedný až tak veľmi nahnevá. Smutno povedalo:

- Prepáčte.

Chcelo odísť, no keď bolo skoro pri dverách, riaditeľ ho zastavil.

- Presvedčíš sa, že nie ste až také dôležití. Tentokrát som dostal nápad ja! Zavriem všetky slovesá do Bielej komnaty. Elenka sa zaobíde aj bez vás! - povedal nahnevane a poslal sloveso preč.

Smutné sloveso to všetkým rozpovedalo. Nebolo hlúpe a uvedomovalo si, že toto nedopadne dobre. Biela komnata bola trestom. Každý slovný druh, ktorý tam kráľ Zodpovedný zavrel, prišiel o svoju prácu. Ľudia naň úplne zabudli.

Tak ako kráľ povedal, sa aj stalo. Zavrel všetky slovesá z údolia do Bielej komnaty. A viete si predstaviť, čo nasledovalo? Slovesá sa z Elenkinej hlavy akoby vyparili. Bola to katastrofa!

Práve v ten deň písala Elenkina trieda sloh. Elenka začala písať: *Na obrázku kvet. Vo váze. Žltý. Veľmi pekný. Pani učiteľka, že mu pozornosť...*

Nič zvláštne si nevšimla. Pyšne odovzdala pani učiteľke svoju slohovú prácu. Tá začala hneď čítať. Mračila sa a Elenka nechápala prečo. Nakoniec povedala:

- No Elenka, myslím si, že tvoj sloh by bol pekný, ale ty si vynechala všetky... slovesá! Si v poriadku? Nie je ti nič?

Elenka odpovedala:

- Ja? Čo zle? Prečo? Ja normálne.

Pani učiteľka nevedela, čo má robiť. S takýmto čudným problémom sa ešte nestretla. Prvé, čo jej napadlo, bolo zavolať školskú lekárku. Tá po prehliadke povedala, že Elenka je úplne zdravá. Nikto nevedel, čo sa stalo. Zavolali Elenkinej mamičke, aby rýchlo prišla do školy. Aj mamka iba krútila hlavou. Elenka bola veľmi nešťastná a doma sa rozplakala.

Z Údolia slovných druhov všetci tento cirkus pozorovali a nebolo im vôbec do smiechu. Slovesá boli nahnevané a cítili sa ponížené. Aj riaditeľ Zodpovedný pochopil, že je zle-nedobre. Zistil, že malé sloveso malo pravdu. Všetci sa Elenke posmievali a mysleli si, že je hlúpa. Už sa na to nemohol pozeráť a rozhodol sa, že slovesá pustí na slobodu.

To bolo radosti, keď sa ráno Elenka zobudila a rozprávala normálne. Keď prišla do školy, deti aj učitelia si ju obzerali ako na výstave.

- Dobré ráno, prečo sa na mňa tak pozeráte? - opýtala sa.

Keď to triedna pani učiteľka počula, prekvapene zagúľala očami. O pár dní sa na tom všetci už len zabávali.

Aj v Údolí slovných druhov všetko dobre dopadlo. Kráľ si zvolil slovesá za svojich radcov a už nikdy nedopustil podobnú katastrofu.

Petra Gregorová

Škola: Základná škola s materskou školou Bojnice

Som žiačkou základnej školy v Bojniciach. Medzi moje záľuby patrí šport – basketbal, foteenie a predovšetkým čítanie. Aj napriek mnohým povinnostiam si čas na knihu nájdem takmer vždy. Písaniu som sa ako „malá“ veľmi nevenovala, ale je samozrejmosťou, že nejaké pokusy boli. Doviedla ma k nemu naša pani učiteľka slovenského jazyka Mgr. Renáta Chovanová. Je pre mňa veľkou motiváciou a nikdy ma neprestala podporovať, za čo jej patrí veľké ďakujem. Písaniu by som sa ešte určite chcela venovať.

3. miesto

Bianka Lúdiková

Deti lesnej víly

Kde bolo, tam bolo, kde sa piesok lial a voda sa sypala, žil raz na brehu jazera chudobný rybár so štyrmi deťmi. Žilo sa im veľmi ťažko. Žena umrela, keď boli deti malé, a rybár sa mal čo obracať, aby ich všetkých uživil. Deti boli dobré, pracovité a nadovšetko ľúbili svojho otca.

V jeden večer zrazu niekto zabúchal na dvere. Bol to starý pútnik, ktorý prosil o nocľah. Rybár ho prichýlil, skromne pohostil a ponúkol mu teplé miesto pri peci, aby sa zohrial. Ale nebol to obyčajný pútnik. Bol to čarodej, ktorý putoval po krajine a hľadal štyri stratené deti lesnej víly Tenesy.

Keď v ten večer zabúchal na dvere rybárovej chatrče a zazrel jeho štyri deti, hneď vedel, že našiel to, čo už roky hľadal. Nič však nedal na sebe znať a vypytoval sa rybára na jeho rodinu. Ten mu, nič netušiac, prezradil, že deti, ktoré vychováva ako svoje vlastné, v skutočnosti našiel v jaskyni. Starec zaujato počúval a v mysli sa mu vynárali slová lesnej víly:

– Chod', priateľ môj, a zachráň moje deti pred Herneou – vílou temnoty a zla, ktorá mení svoju podobu. Viem, že ich chce zmárniť. Sú to posledné žijúce bytosti, ktoré ju dokážu zastaviť. Ak sa im to však nepodarí, Hernea ovládne celý svet a zničí všetko pekné a dobré. Všade bude vládnuť len temnota.

To boli posledné slová lesnej víly Tenesy vyriecknuté tesne predtým, ako ju Hernea zabila.

Starcove oči pri tejto spomienke zvlhli. Pozrel sa na rybárove deti a takto k nim prehovoril:

– Deti, som šťastný, že som vás konečne našiel. Vašou matkou bola lesná víla Tenesy, – pokračoval starý čarodej a porozprával im celý príbeh ich matky. Nakoniec im povedal:

– Je najvyšší čas, aby ste sa so mnou vybrali do Temného lesa a porazili Herneu. Jej moc silnie a nie je nik okrem vás, kto by ju dokázal zastaviť. Musíme prejsť tri hory, tri doliny, zodrať tri páry topánok a až potom nájdeme vchod do Temného lesa.

Alexander, Leonard, Anna a Izabela sa rozlúčili s otcom, ktorý ich

len s ťažkým srdcom pustil na cestu so starým pútnikom. Putovali dňom i nocou, až prišli k tretej hore – Hore smútku. Tam sa zložili, aby si oddýchli.

Starý čarodej k nim takto prehovoril:

– Ty, Alexander, si silný a rozumný, máš v sebe silu ohňa, ktorú sa musíš naučiť ovládať. Anna, si jemná a dôvtipná, tvoja sila pramení vo vzduchu a vetre. Leonard, ty svoju silu nájdeš vo vode. Izabela, ty si ako tvoja matka, späť sa zemou, naučíš sa čerpať z nej silu a energiu. A teraz je to už len na vás, naučiť sa ovládať svoje schopnosti a vedieť ich správne použiť. Hernea už cíti, že ste na ceste k nej a bude vám klásť prekážky a rôzne nástrahy. Ja s vami už ďalej ísť nemôžem, – povedal starec a rozplynul sa.

– Čo len budeme robiť? – spýtala sa Izabela.

Musíme ísť ďalej tak, ako povedal starec. Postaviť sa Hernei, – povedal Alexander.

Na druhý deň vošli do Hory smútku. Hora bola temná, tmavá a na každom kroku bolo cítiť beznádej.

– Nože, Alexander, posvieť nám na cestu, – povedala Anna. Alexander vystrel ruku a o chvíľu v nej držal ohnivý meč. Všetko dookola bolo zrazu oveľa jasnejšie.

Deti pokračovali v ceste, keď vtom z kríkov vybehlo veľké divé prasa s levou hlavou.

– Izabela, urob niečo! – kričali všetci.

Izabela dupla nohou. Medzi nimi a nebezpečným zvieraťom sa otvorila hlboká priepasť, a tak sa im podarilo zachrániť.

Hora bola plná nástrah. Keď sa blížili na miesto, kde sa hora končila, sčista-jasna ich napadol kŕdeľ krkavcov. Dobali ich do hláv, do rúk, do chrbta, nevedeli sa im ubrániť.

– Anna, nože pomôž! – skríkli. Anna zdvihla ruky, privolala vietor a silný vzdušný vír ich zachránil.

Keď vychádzali z hory, vyrútila sa na ne obrovská záplavová vlna a stiahla ich pod hladinu. Leonard v poslednej chvíli upokojil rozbúrenú riekú a zachránil svojich súrodencov.

Odhodili posledný, tretí pár zodratých topánok a s vypätím všetkých síl vošli do Temného lesa, kde žila Hernea. Stromy ich konármi škriabali, keď sa pomedzi ne predierali. Zovšadiaľ cítili nepríjemné pohľady zvierat. Súrodenci sa však nezlakli, chytili sa za ruky a spoločne pokračovali v ceste, až prišli do stredu Temného lesa.

Hernea už na nich čakala. Bola mladá, krásna, dlhé vlasy jej viali vo vetre a svojou milou tvárou ich chcela oklamať.

– Vitajte, už vás dlho očakávam! Ponúkam vám svoje priateľstvo

a moc, ak sa ku mne pridáte, budeme spoločne vládnuť celému svetu.

Alexander sa pred ňu nebojácne postavil a povedal:

– Hernea, my sme neprešli takú dlhú cestu, aby sme ti pomáhali robiť skazu a zlo! Naopak, prišli sme ťa zastaviť a zachrániť náš domov.

– To ešte oľutujete! – zrevala Hernea a premenila sa na obludu s dračou hlavou, z ktorej šľahali obrovské ohnivé plamene. Telo mala pokryté šupinami a na chrbte jej svietili veľké krídla. Plameňmi chcela spáliť súrodencov, ale Leonard ich ochránil vodnou stenou.

Alexander so svojím ohnivým mečom zaútočil na Herneu, ale tá odolávala. Vždy, keď sa k nej priblížil, vzlietla a uhla sa ohnivému meču. Anna privolala silný vietor a znemožnila Hernei vzlietnuť. Alexandrovi sa nakoniec podarilo zasiahnuť ju ohnivým mečom priamo do srdca. Hernea zasyčala a premenila sa na krásnu vílu.

Poslednýkrát sa na nich pozrela, a keď otvorila dlaň, uvideli v nej štyri kamene – hnedý, modrý, červený a krištáľovopriehľadný. Podala každému z detí do ruky kamienok podľa ich schopností. Ten im mal dodať silu. Hneď nato sa premenila na bielu paru a rozplynula sa.

Všade zavládol pokoj, hora sa rozjasnila a z každej strany prichádzali zvieratá. Prišli sa pozrieť na svojich záchrancov a pokloniť sa im.

A odvtedy deti lesnej víly žijú v lesoch a ochraňujú prírodu a zvieratá v nej – ako voda, vzduch, oheň a zem.

Bianka Lúdiková

Škola: Základná škola s materskou školou Bojnice

Bianka je 11-ročné dievča, ktoré navštevuje ZUŠ v Bojniciach, kde spieva a hrá na klavíri. Odmalička je spev a tanec jej najväčšou záľubou. V súčasnosti navštevuje aj divadelný krúžok a vystupuje v detskom muzikáli Palculienka. Čítanie kníh a herectvo sa stalo jednou z jej najväčších záľub. K písaniu ju inšpirovala jej sesternica, ktorá píše vlastnú knihu, a zároveň aj pani učiteľka. V budúcnosti by si chcela písať texty k piesňam a možno napísať aj nejakú knihu pre malé deti, keďže má dve malé sestričky – dvojjičky.

Stredné školy

Poézia

1. miesto

Dominik Malý

Chors

V temnej noci stratil som sa,
lesom márne blúdím – sám.
Poslepiačky bežím svižne,
tu cez kríky prepadám.

Slyším jemné kroky v tráve –
lístie jemne šuchotať.
Pocit, stáby cudzích očí
pohľad ma chce dobodať?

Obzerať sa márne snažím,
v temnote nič nevidím.
Krok čo krok je čoraz bližšie,
strachom celý meravím.

Tu na krku niečo cítim,
teplý vánok... Zdá sa mi?
Hmatám nôž, no strach ma stále
drží pevne na zemi.

Vo vrkot sa vánok zmenil,
nečakám nič – iba skon.
Keď tu sprostred temna svetlo.
Vidím Chorsa? Je to on?

Ja snáď snívam? Tis ma čaká?
Či ma len zrak šiali?
Vôkol svorka sivých vlkov,
oproti mne biely.

„Azda vám to človečisko
spred úst koristí kradne?
Chcete trýzniť bedač slabú,
vy stvorenia márne?“

Spoza chrbta pomaličky
vodca svorky kráča.
Tvár zjazvená, oči tmavé.
Strach môj nepotláča.

„Bratia moji, hľadte naňho,
on nám prišiel kázať?
Hrá sa vlkom, keď na povel
bohom vždy chcel skákať?!“

Priam posmešné pohľady
upreli na Chorsa.
Chors však ďalej klúdne stál,
svorky nezľakol sa.

Vlčí vodca pokračoval:
„Pomôcť sme mu chceli.“
Posmešnejšie ako predtým:
„Azda sme nesmeli?“

Zrazu Chorsa však jak soka
tíško – svorka obieha.
„Kto cudzieho chcel by brániť,
nech s cudzím aj zomiera.“

Svorka celá rozbesnená.
V útok vodca zavelil!
Biely vlk sa znenazdajky
v polčloveka premenil.

Urastený stáby jedľa
s vlčou hlavou stál,
v pravej ruke žezlo
mocné, čarovné držal.

Vlčí vodca, dojazvený,
ako prvý skáče.
Chors udiera svojím žezlom.
Vlk na zemi – plače.

Kňučí, stone od bolesti,
v kľbku sa len zvýja,
vlčia svorka v smrtnom strachu,
beží preč, zavýja.

Chors nad vlkom ticho stojí,
vážne naňho hľadá.
Nechová však nenávisť.
I keď ho chcel zabiť.

„Tak vidíš, ty čiernooký,
akú svorku máš.
V boj sokovi silnejšiemu
sám sa poberáš.“

Vodca svorky pomaličky
v diaľke v kríkoch mizne.
Opadáva zo mňa strach,
z jeho podobizne.

Tu sa obzriem a Chors nikde?
Kedy zmiznúť stihol?
Ani lístok nezbadal som,
že by sa snáď mihol.

Na oblohe prvé lúče.
Slnko jasne vychádza.
Vďačný bohu luny, slnka,
živý v dom poberám sa.

POZNÁMKA: Text na žiadosť autora neprešiel redakčnými zásahmi.

Dominik Malý

Škola: Spojená škola, Nováky

Medzi moje záujmy patrí určite dejepis, tvrdšia hudba a, samozrejme, aj čítanie kníh. Väčšinu básní píšem v snahe prejaviť svoje názory, emócie, alebo zviditeľniť témy, ktoré ma zaujímajú. V prípade básne Chors je to napríklad slovanská mytológia. Či sa mi v budúcnosti podarí v oblasti písania niečo dosiahnuť, neviem, no písanie mi dáva priestor vyjadriť sa. Preto dúfam, že sa mi aj v budúcnosti podarí svojimi dielami osloviť aspoň hrstku ľudí.

3. miesto

Lukáš Repka

Slová

/:Slová ktoré sú také ťažké
Slová zároveň také krátke
Nepoviem lebo neviem povedať
Nemôžem to zo seba von dať
Nedokážem povedať ako ťa mám rád
Chcel by som zo seba dať všetko von
Chcel by som no neviem nájsť ten správny tón:/

Moje srdce sa uzamklo kľúčom ktorý už nie je
V ňom len chlad a vánok veje
Žiadne pocity žiadna láska proste nič
Radšej mu sochu vztýč
Už tam nie je to čo bolo pretože je nové kolo
No už to nie je ono
To ste mi spravili vy zavinili ste to
Vaším správaním je to preto
Leto čo leto ja stále viem to
Len keď niečo potrebujete viete že žijem
No vo vnútri už dávno ja hnijem
Ozvet sa keď vám treba pomôcť
Na to všetko myslím deň noc
Ja ako naivný debil som vám veril
Všetky tie podpásovky prežil
Vždy keď sa dalo som vám pomáhal
Nie raz som sa kvôli vám s niekým pohádal

/:Ale už pomáhať nebudem na vás všetkých zabudnem
Svoje srdce prebodnem a pôjdem
Sám tam kam chcem lebo viem
Že nepadnem a ak áno tak vstanem
Rukou mávnm aj tak ďalej zájdem:/

Zájdem bez vás ďalej cez závej, alej
No teraz mi jeden nalej a druhý do pravej

/:Slová ktoré sú také ťažké
Slová zároveň také krátke
Nepoviem lebo neviem povedať
Nemôžem to zo seba von dať
Nedokážem povedať ako ťa mám rád
Chcel by som zo seba dať všetko von
Chcel by som no neviem nájsť ten správny tón:/

Kašlem na vás zvysoka nebudem robiť poskoka
Otroka žiadneho to nie je moja robota
Pomôžte si sami milé dámy milí páni
Zabudnite že vám ešte pomôžem
Zabudnite že existujem knihu prelistujem
A vás nenájdem

/:Ale už pomáhať nebudem na vás všetkých zabudnem
Svoje srdce prebodnem a pôjdem
Sám tam kam chcem lebo viem
Že nepadnem a ak áno tak vstanem
Rukou mávnem aj tak ďalej zájdem:/

Nezabúdam nepreklínam no už nespomínam
Lebo sa to neoplatí každý za svoje zaplatí
Zabudli ste vy zabudnem aj ja
Dostal som sa do vývoja
Svojich myšlienok spomienok
V duši stále horí plamienok nádeje
Že ma život na správnu koľaj zaveje
Kde budú normálni ľudia ktorí si spomenú
Ktorí majú myšlienku vrodenu
Že sa majú ozvať občas len tak pre nič za nič

/:Slová ktoré sú také ťažké
Slová zároveň také krátke
Nepoviem lebo neviem povedať
Nemôžem to zo seba von dať
Nedokážem povedať ako ťa mám rád
Chcel by som zo seba dať všetko von
Chcel by som no neviem nájsť ten správny tón:/

Sám osamelý vlk žiaden tlk
Len vlk bez svojej svorky
Slova dávam do zátvorky
Po nociach hľadiac na mesiac vyjem
Hádam sa pred takými ako vy skryjem
Snažíte sa len nohy podraziť
Jedného vlka samého poraziť
Na jeho stopy naraziť potom ho zabiť
No to sa vám nepodarí
Lebo on má stavy zo svojej hlavy
To vám každý vraví
No nenecháte sa odradiť

/:Ale už pomáhať nebudem na vás všetkých zabudnem
Svoje srdce prebodnem a pôjdem
Sám tam kam chcem lebo viem
Že nepadnem a ak áno tak vstanem
Rukou mávnem aj tak ďalej zájdem:/

Lukáš Repka

Škola: Stredná priemyselná škola, Košice

Volám sa Lukáš Repka pseudonymom Saky
Jedného dňa prišiel zlom keď som prestal byť taký
Aký som bol chcel som sa zdôveriť chcel som sa s niekým porozprávať
No nemal som s kým lepšie povedané nevedel som sa otvárať
Tak som vzal pero a papier a napísal to stal sa z toho taký liek
Keď som nevedel ako ďalej keď som hľadal nádej tak som začal písať
Každou jednou vetou čo napíšem zisťujem že mi to stále viac pomáha
A možno to pomôže aj niektorým čitateľom

Stredné školy

Próza

1. miesto Ema Mlynarčíková Znovuobjavenie

Ema Mlynarčíková
Škola: Gymnázium, Košice

Volám sa Ema, som študentkou 4. ročníka gymnázia v Košiciach. S písaním som začala už na prvom stupni základnej školy krátkymi poviedkami. Neskôr sa môj

okruh záľub rozšíril aj o kreslenie. V komikse som našla zaujímavé prepojenie oboch záľub. K vytvoreniu komiksu ma inšpirovala vlastná skúsenosť – mám malú sestru, s ktorou sa občas hrávam. V budúcnosti by som chcela študovať animovanú tvorbu na umeleckej vysokej škole v zahraničí.

2. miesto

Natália Skladaná

REDAKCIA ODPORÚČA

Škrečok

Sedel som v poslednej lavici a zísal som pred seba. Rovno sa priznám, že určite nie na tabuľu. Tam sa ako ojazdená fordka premával náš starý vráskavý profesor ekonómie, ktorý ma v tom momente zaujímal asi ako žuvačka nalepená na boku semafora v Pekingu. Proste vidíte semafor, ale farebné svetlá vás oslepujú tak, že si tú úbohú žuvačku vôbec nevšimnete.

Takýmto svetlom pre mňa bola Markéta Rovická, ale všetci ju volali Kejdy. Sedela dve lavice pred mnou a bola stelesnením ženskej dokonalosti. Aspoň v mojich očiach. A bolo jasné, že v tom nie som sám. Je ťažké začať s jej opisom bez toho, aby som sa nečervenal ako čili paprička po bozku s feferónom. Čudujem sa sám sebe, že sa na to dobrovoľne odhodlávam. Takže, vlasy mala úžasné... Prepáčte, boli čierne ako morská voda pri ropnej plošine, rovné ako neuvarené „spaghetti Bolognese“ a voňali, akoby boli čerstvo vyrobené vo Wonkovej továrni na čokoládu. Jej pohľad by odzbrojil aj afganského teroristu, a keď si dala okolo očí čiernu linku, spúšťali sa protipožiarne ostrekovače. Keď Boh rozdeľoval ženám postavy, ona sa určite bila o prvé miesto v rade. Veľké... no, ako to povedať, prednosti, medzi ktoré by ste si najradšej ponorili hlavu, kontrastovali s neuveriteľne sexi osím pásom a pokračovali bujným vypracovaným zadkom, za ktorý by sa nemusela hanbiť ani Kim Kardashian. A ja som mal nevýslovnú česť skoro každý deň pozorovať túto chodiacu dokonalosť na báze uhlíka, ktorá sa nejakou nepochopiteľnou zhodou okolností narodila v rovnakom storočí ako ja. Škoda len, že ledva vedela, ako sa volám.

Keďže nie som príliš pribojný typ, dvorenie tejto úžasnej slečne som nechával na iných, väčšinou silnejších, krajších, no o to sprostších samcov. Ona ich ale mala úplne v paži, čo ma upokojovalo. Zatiaľ. Hlúpe na tom bolo to, že som sa každé ráno budil s odhodlaním, že dnes jej už poviem, ako veľmi ju ľúbim, ale odhodlanie prchalo tým viac, čím bližšie pri škole bol autobus. Nevedel som, prečo ľúbim dievča, ktoré sa so mnou v živote nebavilo, ale bola to láska. To sa proste nedá vysvetliť. Aj tak som bol len hlúpym pozorovateľom, ktorý žije v lúčoch Markéty Rovickej a bojí sa jej dotknúť, aby sa náhodou nespálil.

Kto mal ale čakať, že sa ona, ten zdroj blahodarného svetla,

dotkne mňa? Presne si spomínam na moment, kedy sa to stalo. Bolo to v piatok tretieho júna o 07:39, čiže tesne pred začiatkom prvej vyučovacej hodiny. Ladne sa vznášala po chodbe ako pozlátená labuť, keď sa mi zazdalo, že sa pozerá mojim smerom. „To určite nie je pravda,“ hovorilo mi podvedomie, ktoré celú moju maličkosť vnímalo ako pokorného plebejca. Pre istotu som sa obzrel, či nehľadá na niekoho za mnou, ale tam bola len stará skrinka, ktorej dvierka sa tešili na moment, keď prehrdzavené pánty konečne povolia a nejaký šťastlivec si vybijie zuby. Keď už bola skoro pri mne, pochopil som (alebo ešte stále nie?), že si konečne všimla známky života na mojej opustenej planéte. Odtiene, ktoré sa mi striedali na tvári, pripomínali dozrievanie jablka v zrýchlenom zábere a na rukách a čele mi vyrážali kvapky potu.

– No do frasa, – zašepkal som si len tak pre seba a snažil som sa vybaviť si nejaké dychové cvičenia z jogy. Ale na to už bolo zjavné neskoro.

– Ahoj. Voláš sa Miro, že? – začala štebotavým, ale sebavedomým hlasom.

Tú by nerozhodila ani sprška granátov.

– Nie. Som Marek, ale pre teba môžem byť aj Miro, ak chceš, – pokračoval som sa viac, ako bolo nutné. Aj tak nebola schopná si zapamätať moje meno. Schopná? Počkať... nie, ona si ho nepotrebovala zapamätať. Bol som nikto. Nielen pre ňu, ale aj pre mňa samého a to bolo naozaj veľmi, ale veľmi smutné.

– Vieš, – začala opatrne, – dnes večer oslavujem svoje osemnásťte narodeniny.

Moje zreničky sa začali pozvoľna rozširovať. No nie! Ona ma ide pozvať na oslavu!

– No a? – snažil som sa tváriť, že ma takéto Markéty pozývajú na oslavy každý deň, ale nepodarilo sa, lebo v polovici tejto dvojslovnej vety mi preskočil hlas a ja som zapišťal ako zdochýňajúci osol. Kejdý sa snažila zakryť smiech. Najprv som si myslel, že sa jej to nepodarí, ale nakoniec to nejako predýchala. Je fakt dobrá.

– No a v mojom dome bude veľká party, na ktorú príde skoro celá škola, – pokračovala pomaly. – Všimla som si, že na takéto akcie príliš nechodíš, tak som sa ťa chcela spýtať...

Neviem, čo sa stalo, ale odrazu nevedela dokončiť vetu. „Ha! Mám ťa!“ kričalo si samo pre seba moje podvedomie. „Chceš ma! A už sa z toho nedostaneš!“ Povedať to nahlas by bol ale najväčší trapas v mojom živote.

– Ou, nie! Prečo je mi tak trápne sa ťa na to opýtať? – vyletelo z nej odrazu a ja som sa horko-ťažko snažil zakryť triumfálny úsmev.

- Čo také? - zapriadol som ako nejaký casanova a tváril som sa, že ma to vrcholne nezaujíma. To aby si slečinka nemyslela, že po nej bohvieako túžim. Opak bol pravdou, ale nech sa dievča snaží, no nie?

- Prepáč, takže, všimla som si, že na takéto akcie nechodíš, tak som sa ťa chcela spýtať...

- Nooo? - snažil som sa jej pomôcť.

- Chcela som sa ťa spýtať, či by si bol taký dobrý... aaa postrážil mi škrečka.

Moje už aj tak krívajúce sebavedomie v momente splásko ako fitlopta pod zadkom tučného milovníka čokoládových šišíek.

- Č... Č... čože? Škrečka? - vykoktal som prekvapene.

- Áno, ja viem, je mi to strašne trápne, ale ja už naozaj neviem, kam ho mám dať. Chalani ho zabijú, keď sa im náhodou dostane pod ruky, a oni budú mať vypité. Veď to poznáš, bitka sem, bitka tam... Nevieš, kedy sa im pripletie do cesty a ja si oslavu neužijem, kým nebude Prdík v bezpečí.

- Kto kým nebude v bezpečí? - opáčil som neveriacky.

- Prdík, môj škrečok, - pozrela na mňa ako na idiota.

- Aha, - zamračil som sa, - a odo mňa chceš, aby som ho zobral k sebe domov. Chápem to správne? Zapichla do mňa svoj kajúcny pohľad.

- Keď budeš taký milý, - zatiahla zvodne. - Chrobáček, si moja posledná nádej, - podišla ku mne bližšie a rukou mi pekne pomaličky prešla po líci. Tá vie, ako na to. Okamžite som sa poddal. Možno za to mohol ten uhrančivý pohľad. Dnes si dala okolo očí linku, čo spôsobovalo, že bola vražedne sexi. Môj poker face sa rýchlo menil na výraz mokrého šteňaťa, ktorému pred očami mávajú kúskom čerstvého mäsa.

- Samozrejme, - vypadlo zo mňa nakoniec, - toho škrečka ti s radosťou postrážim. Príliš naradostene som teda nevyzeral, ale Kejdine pery sa roztiahli do víťazného úsmevu.

- Skvelé, môžeš sa poňho zastaviť dnes o druhej. Vieš, kde bývam, nie? - opýtala sa, no bolo to zbytočné. Jasné, že som vedel, komu patrí najväčšia vila v meste.

- Áno, viem, kde bývaš, - odvetil som akosi dôraznejšie, než som plánoval, no Markéta sa naďalej spokojne usmievala, akoby si to ani nevšimla. Pohodila svojou havraňou hrivou a, zanechávajúc za sebou oblak omračujúceho parfumu, sa vybrala kráľovskou chôdzou do triedy.

Chvíľu som stál ako omráčený. „Škrečok?!“ kričalo moje podvedomie. Snažilo sa mi naznačiť, že ma Markéta zneužíva, ale vysvetľujte to kôpke rozbúrených hormónov. Počas vyučovania som sa vôbec nemohol sústrediť. Keď som sa dostal z prvotného šoku, zistil som,

že sa na to popoludnie celkom teším. Markéta a ja, u nich doma... Dúfal som, že tam budeme sami. Možno práve to bol jej zámer. Začali ma prenasledovať rôzne predstavy. Od úplne nevinných, až po tie pikantnejšie.

Ani neviem ako, sedel som v lavici a vypleštene som zísal do neznáma.

- Sanický! Snažte sa tváriť aspoň trochu duchaprítomne! - zakričal na mňa odrazu profesor ekonómie. Volal sa Emil Vrasenský, ale každý ho volal Vráskavec. Samozrejme, že nie do očí, ale bol dosť múdry na to, aby sa tváril, že o tom nevie.

- Na čo to tak čučíte? - nenechával ma profesor na pokoji. - Alebo skôr na koho? - usmial sa provokačne a pozeral pri tom na Markétu.

Až teraz som si uvedomil, že som celý čas vyjavene civel na ňu. Dobré že mi netiekli sliny po brade.

- Radím vám, sústredte sa na výklad, - neprestal Vráskavec, - s Rovickou si to vybavte mimo vyučovania.

Teraz sa pohľady celej triedy otočili na mňa, ako keď si niekto prdne počas ticha v kostole. Zaliala ma horúčava. Vyzeral som ako zadok makaka. V tvári červený od hanby, ale zároveň som aj trochu modrel od nedostatku kyslíka, lebo moje pľúca odrazu rezignovali.

- Marečku, podejte mi pero, - snažil sa zavtipkovať Vráskavec. Jeho vtip očividne nikoho nepobavil, tak to preložil, mysliac si, že tomu nerozumieme.

- Postavte sa! - nariadil mi. Už som išiel splniť jeho príkaz, keď som prišiel na to, že sa za žiadnych okolností postaviť nemôžem. Mne sa už totiž postavilo niečo iné. Zrejme som nemal toľko fantazírovať. Tento pocit nikomu nepraviam. Bol to moment, ktorý sa hlboko zapísal do mojej emocionálnej pamäte. Balansoval som na pokraji najväčšieho poníženia v mojom živote. Zatiaľ o tom nikto nevedel, takže som z toho ešte mohol nejako vykľučkovať.

- Hovorím vám znova a naposledy... Vstaňte! - vyzval ma opäť Vráskavec.

- Nie, - namietol som rozhodne a v triede to okamžite zašumelo.

- Ten mĺkvy chalan sa vzoprel profesorovi? Sila! Je to frajer, - znelo z lavíc.

- Sanický, toto nemyslíte vážne! - našťval sa Vrasenský ako ešte nikdy.

- Myslím to smrteľne vážne, pán profesor, - odpovedal som pokojne, prekvapený sám sebou, čo ho ešte viac vytočilo.

- Mám problémy s nohou a dosť ma bolí, keď chcem vstať, - dodal som dôležite.

- Ty parchant malý! A hlava ťa nebolí?! - zahnal sa na mňa

profesor, keď sa v tom stal zázrak. To nám do triedy rovno mohol vojsť Hagrid a povedať, že som Harry Potter. Markéta vstala a začala hovoriť na moju obranu:

– Pán profesor, prosím, nechajte ho tak. Je to moja vina. Nabudúce sa ho pokúsím menej rozptyľovať.

Vráskavec sa zarazil. Sám mal problém hľadiť Kejdý do očí. Ešte raz sa na mňa nahnevane zadíval a pokračoval vo výklade. Kejdý na mňa nenápadne žmurkla a ostatní si ma až do konca vyučovania šokovane obzerali. Až po poslednom zazvonení som zistil, že sa trasím ako pupok brušnej tanečnice.

Na upokojenie som si doma spravil kávu a tesne pred druhou som sa peši vybral k Markétinej vile. Vážne som netušil, či budem schopný povedať aspoň pol slova. Pred dverami som ešte váhal, či sa nemám vrátiť domov a vyhovoriť sa, že ma zrazilo auto. To ale znamenalo, že by som sa pod nejaké musel hodiť... Čudné myšlienkové pochody už ale boli neopodstatnené, lebo som akosi automaticky zazvonil.

Dvere sa otvorili a na prahu stála antická bohyňa Markéta v krátkej áčkovej sukni a priliehavom bielom tričku.

– Vitaj, Maťo, – zaškerila sa, – poď ďalej.

– Som Marek, ale vďaka za privítanie, – povedal som presvedčivo, no neefektívne, lebo Markéta už bola v polovici točitého schodiska, takže ma nepočula. Alebo len nechcela? Otvorené dvere zrejme znamenali, že mám ísť za ňou. Vošiel som dovnútra, vyšiel som hore schodmi a ocitol som sa na dlhej chodbe, kde už na mňa čakala. Znamenalo to, že som tie otvorené dvere pochopil správne.

– Pohni si, – zaštebotala a vošla do prvých dverí napravo.

Šiel som za ňou. Izba bola jemnej zelenkavej farby so svetlým nábytkom a veľkým oknom so širokým parapetom, na ktorom by sa dalo pohodlne sedieť. Zrejme práve preto tam boli povykľadané vankúše. Okrem veľkej postele s kvietkovanými perinami tam bol aj rohový gauč so skleneným stolíkom. Na stenách boli akési maľby, dosť detinské a smiešne. Inak som si tam všimol kompletne stereo, domáce kino, notebook, dva tablety a v rohu bol dokonca zaparkovaný segway.

– Ako sa ti páči moja izba? – opýtala sa okato, čakajúc pochvalu.

– Normálka, čo ti poviem, – zahlásil som frajersky a snažil som sa skrývať ohromený výraz. O takejto izbe som mohol len snívať. Moja bola veľká asi ako polovica jej postele.

– Steny si nevšímaj, keď sa nudím, maľujem si na ne, čo mi napadne, – vysvetľovala. No toto! Keby som ja doma zmaľoval stenu, otec by v momente zmaľoval mňa.

– Posad' sa, – skôr mi to prikázala, ako ponúkla, a ukazovala pritom

na rohový gauč. Vediac, že nemám príliš na výber, sadol som si.

– A teraz zavri oči, – prišiel ďalší príkaz. Počul som, že kamsi odbehla, ale len v rámci izby, lebo kroky sa príliš nevzdávali.

– Nepozerať sa! – upozornila ma, keď si všimla, že sa jedno z mojich zvedavých viečok dvíha. Privrel som oči najtesnejšie, ako som vedel. Hlavne nech je spokojná. Kroky sa vracali späť, až kým nezastali tesne pri mne. – Teraz vstaň a vystri ruku, – dávala mi inštrukcie, akoby som bol malé decko, ktoré nevie poskladať lego. Aj tak som bez slova poslúchol a čakal, čo sa bude diať.

Do ruky mi odrazu vložila niečo teplé a mäkké. Mal som chuť sa s tým naveky maznať. „Ale, čo to môže byť? Žeby? ... Ale nie,“ hralo sa so mnou moje podvedomie.

– Otvor oči! – zapišťala nadšene. Keď som to spravil, obľial ma studený pot. V ruke som mal tučného bieleho škrečka. Akosi som jej zabudol povedať, že neznášam akékoľvek hlodavce a im príbuzné cicavce od myši až po králiky, bobry, morčatá a kapybary. Myslel som si, že mi odovzdá klietku, nasympem mu žrdlo a tým sa to skončí.

– Je zlatý, že? – rozplývala sa Markéta nad škrečkom, zatiaľ čo ja som mal nutkanie vyhodiť ho von oknom.

– Neskutočne, – utrúsil som ironicky, zatiaľ čo môj mozog hľadal prijateľné východisko z tejto situácie. „Nemôžeš jej povedať, že sa ho bojíš! Vyzeral by si ako bábovka!“ panicky čosi vo mne kričalo.

– A prečo ho mám v rukách? – opýtal som sa nakoniec.

– A ty si čo myslíš? Že bude celý čas v kletke? To ani náhodou! Musíš sa s ním hrať! – rozhorčene vykladala Markéta.

„Bože drahý,“ rezignovalo moje podvedomie, „to si robíš srandu?“

– Prdík najviac zo všetkého miluje lezenie po rukách, – usmiala sa Markéta, ignorujúc môj znechutený výraz. Okej, neberiem mu to, len ma naplo z predstavy, že tie ruky majú byť moje. Bol som si istý, že už do konca života nimi nebudem jesť.

– Vyskúšaj si to, – nabádala ma. – Pozri, takto. Dáš jednu dlaň nad druhú a on vylezie hore. Zábavné, nie? – ukazovala mi, zatiaľ čo škrečok presúval svoje chlpaté tuky po mojich dlaniach.

– Hej, úžasné, – snažil som sa znieť vyrovnané, ale hlas som mal ako klaustrofobik v kanáli.

– Ou, ja som ale hlúpa! Prepáč! Zabudla som sa ťa opýtať, čo si dáš! Vodu? Kofolu? Kávu? Karamelové latté? – potom začala vymenúvať všetky produkty kávovaru Tassimo.

– Ďakujem, voda postačí, – prerušil som ju.

Keď vyšla z izby, pochopil som, že to nebol dobrý nápad nechávať ma tu samého so škrečkom. Opäť sa ma zmocnila panika.

– Čo teraz? – spýtal som sa niečoho neviditeľného, no odpoveď neprišla.

Zahľadel som sa na škrečka. Po chvíli som si všimol, že má celkom pekné oči. Takto by to mohlo fungovať. Zahľadím sa mu do očí a možno ma prejde nutkanie ho zašliapnúť.

– Tak čo, chlपáč? – prihovoral som sa tej smradľavej guli, – budeme kamará... Au! – vykrikol som. Ten bastard ma totiž uhryzol. Chtiac či nechtiac som ho v šoku pustil, čím som spôsobil katastrofu. Škrečok namiesto toho, aby spadol na podlahu a v pohode to prežil, sa rozhodol, že si buchne hlavu o luxusný sklenený stolík. Potom už len spravil nemotorné salto a nevládne sa rozcapil na zemi.

Chvíľu mi trvalo, kým som to spracoval. Nakoniec mi došlo, že som práve zabil milovaného škrečka Markéty Rovickej. „Ona ťa bude do smrti nenávidieť. Vieš to, že?“ prihovárало sa mi otravné podvedomie.

– Sklapni! – zavrčal som nahlas a začal som konať. Zomrieť ako panic nebolo lákavé, tak som rýchlo škrečka hodil do klieťky a prikryl ho pilinami, akože spí. Vedel som, že Markéta nie je taká blbá, aby mi uverila. Alebo hej? To už mi bolo jedno.

Schytil som plechovku so žrádlom, že utečiem, keď som si na zemi všimol krvavý flak.

– Do prdele! – zanaďával som.

– Voda sa už nesie! – zaznel Markétin hlas zo schodov a mne napadlo len jedno. Kroky sa blížili, tak som spravil to, čo som musel.

– Čo to tu robíš? – ostala Markéta zarazene stáť vo dverách.

– Cvičím jogu, – odvetil som so širokým úsmevom, zatiaľ čo som, ležiac na bruchu, predvádzal polohu kobry. Dúfal som, že moja čierna bunda vpije aj posledné červené kvapky z miesta činu.

– Aha, – zašepkala zvažujúc, či by náhodou nemala utiecť pred psychopatom. Namiesto toho ale ušiel sám psychopat. No čo som mal robiť? Zdrapil som klieťku a rozbehol som sa ku dverám kričiac, že sa hrozne ponáhlam. Ešte som stihol skontrolovať, či som z podlahy vytrel všetko, a cestou som nabúral do Kejdy a skoro som jej vyrazil z rúk podnos s dvoma pohármi a džbánom plným vody.

Hlavne, že si nevšimla, že jej Prdík nejaví známky života. Vybehol som z ich domu ako neriadená strela a zastavil som až pred našou bráňkou. Doma som sa vyvalil na posteľ, aby som si zrátal dve a dve. Hneď nato mi niečo napadlo. Schytil som peňaženku a ponáhlal som sa do zoo shopu, kúpiť nového škrečka. Lenže tam mali len hnedých a čierno-bielych.

– Som mŕtvy, – zahlásil som, sledujúc akvárium plné piraní, ktoré práve ohlodávali svoju úbohú obeť. Trochu mi to pripomínalo moju budúcnosť, keď sa priznám, že som vrah.

Domov som šiel ako väzeň na popravu. Celú noc som počúval

hudbu, ktorá sa niesla mestom z Kejdinej oslavy. Celú noc som hľadel von oknom a rozmýšľal som, čo jej, preboha, poviem. Stále som ju ľúbil, aj keď ona ma len zneužila. Nechcel som ju raniť. Napadlo mi, že som možno idiot, ale pre dievča všetko. Ráno som po prebdenej noci niesol klietku ulicou. Rozmýšľal som, či je v našom štáte možné dostať za vraždu trest smrti. Vedel som, že je to len škrečok, ale tento, konkrétne, na moju smolu, patrila Markéte Rovickej. Dost som sa bál, že na mňa jej zbohatlícky tato podá trestné oznámenie.

Keď som už konečne zastal pred pekelnou bránou ich sídla, srdce mi vybehlo až kamsi... no. Moje nohy sa tvárili, že nepatria k zvyšku tela a snažili sa otočiť a čo najrýchlejšie utiecť. Môj trup však smeroval vpred. Zmierení s osudom už pochopil, že nemá na výber.

Zazvonil som.

Najskôr sa nič nedialo, ale odrazu sa dvere prudko rozleteli a so smiechom z nich vybehli dve dievčatá. Blondínka a brunetka. Boli príliš rýchle na to, aby som ich spoznal. Až keď sa hnali po chodníku, zistil som, že je to Ivana s Kornéliou. Kejdine kamošky. Využil som príležitosť a vošiel som do domu. Klietku so škrečkom som položil na schody a hľadal som Kejdy. Chcel som ju najprv pripraviť na to, čo uvidí. Ale čo jej poviem? „Markétka, zlatíčko! Milujem ťa! Ale je tu taká maličkosť, ktorú ti musím prezradiť, kým si ma vezmeš. Namiesto Prdíka som ti priniesol smradľavú mrcinu!“ Nie, takto by to určite nešlo. Musel som vymyslieť niečo iné.

– Marek? – zaznelo mi zrazu za chrptom. No nie, ona si pamätá moje meno? Konečne ma berie vážne a ja som jej zabil škrečka?

– Kejdy! Tak rád ťa vidím! – snažil som sa tváriť bezstarostne.

– Ako dopadla oslava?

– Žartuješ? Že sa ma vôbec pýtaš! – zatiahla nadšene. V skutočnosti ale chcela, aby som sa pýtal. – Bola to najlepšia party v mojom živote!

– Vážne? – usmial som sa nasilu. Nechcel som vedieť, čo príde, keď zistí, čo sa stalo. Namiesto úžasnej oslavy si bude pamätať tragédiu.

– A kde je Prdík? Chcem ho vidieť! – začala dobiedzať.

– Jaaaa... vieš, ide o to... že... musím ti niečo povedať, – dostal som zo seba.

– Čo také? – Markéta dvihla podozrievavo obočie.

– Vieš... stala sa taká vec... – nestihol som dokončiť, keď Markéta začala neskutočne kričať.

– Bože! Čo to má znamenať? Okamžite vypadni! Zmizni z môjho života!

Už ťa nikdy nechcem vidieť! – vrieskala ako najatá a mne trpeli končatiny. Najskôr som si bol na stopäťdesiat percent istý, že tie slová patria mne. Keď som ale otvoril oči, ktoré som mal dovtedy

od strachu zavreté, zistil som, že sa Markéta nepozerala na mňa. Videl si to?! Bože môj! Videl si to?! – pýtala sa ma zhrozene a ukazovala prstom za mňa.

– Č... č... čo? – koktal som zmätene, ale pochopil som hneď, ako som sa otočil.

Po chodbe práve trielil tučný kocúrisko so zlatou stuhou na krku. Na tom by nič nebolo, keby klietka, kde bol ešte nedávno mŕtvy škrečok, nebola vyvrátená na podlahe. Malé mrežované dvierka sa rytmicky hompáľali a všade boli piliny.

– On zožral môjho Prdíka! – hovorila si sama pre seba a neveriacky pri tom krútila hlavou.

– To je strašné! – pripojil som sa k nej, ale tak, aby nebolo počuť, ako sa mi ulavilo. „Tučný kocúr prehltol tučného škrečka. Aká irónia,“ smialo sa moje podvedomie. Nech to bolo, ako chcelo, tej štvornohej huspenine so stuhou som bol vďačný. Markéta ešte hádzala papučami po mojom chlpatom záchrancovi, ale netrafla ho. Statočne kľučkoval, kým sa mu nepodarilo ujsť do záhrady.

– Môj Prdík! – fňukala Markéta smutne a vrhla sa mi okolo krku. Najprv som si myslel, že sa mi to len sníva. Musel som sa nenápadne štipnúť do ruky, aby som uveril, že je to realita.

– Kejdy, no tak, neplač. Kúpim ti nového, – utešoval som ju.

– Vážne? – pousmiala sa cez slzy, ešte stále schúlená v mojom objatí.

– Ty si taký milý! Sľúb mi, že pri mne ostaneš. Sľubuješ?

Vytreštil som oči, no akosi mi došlo, že je to nedôstojné.

– Jasné, zlatko, – povedal som nakoniec suverénne a moje pery sa roztiahli do blaženého úsmevu.

Natália Skladaná

Škola: Gymnázium Lipany

Volám sa Natália Skladaná, mám 18 rokov. Bývam v malebnej dedinke Oľšov na východe Slovenska a študujem na Gymnáziu Lipany. Literárne tvorím, odkedy viem písať, a skúšam šťastie na rôznych súťažiach. Písanie pre mňa znamená veľa. Je to jeden zo spôsobov, ako sa cítiť slobodná a voľná. Veľmi ma v tom podporovala moja mama, taktiež Mgr. Anna Tkáčová na základnej škole a Mgr. Viera Kruláková na strednej škole. Okrem písania milujem šport, hudbu, smiech, rodinu a svojich priateľov. Láka ma cestovanie a adrenalín.

3. miesto

Magdaléna Martišková

„Pamataj moje slová...“

Zvráskavené ruky v šere až letargicky vlúdneho pokoja vyliateho z obrazovky telky šúpali hrušky. Raz možno aj ja budem mať vrásky plné spomienok a mútnej šťavy... Z každého len po kvapkách.

Šupy kľžu úplne hladko. Zo zmäknutého ovocia opadávajú na plastovú tácku a on stále rozpráva, prikladajúc si nožík s plátkami ovocia k perám, aby stihol vysať posledné kvapky prezretého leta, nech neprídu navnivoč. To tiež povedal.

Prepínam kanály telky, ale nudím sa pri nej. On všetko komentuje, nedá sa sústrediť.

Z obrazovky sa ozvalo kovové: rata-ta-ta-ta! Polodetail na zbraň, následne záber z vtácej perspektívy. Učili sme sa to na dramatickej výchove. Väčšina vojnových filmov sa odohráva na snehu alebo v blate. Tento je z tých prvých. Kopa tiel a krikľavočervenej krvi. Akoby zakaždým trafili len tepny.

– Môžem to prepnúť? – zúfalo sa dívam do jeho tváre, ale podľa výrazu tuším, že nie. Vojnové filmy sú tie jeho.

– Každá uniforma má svoj život. Gombíky museli byť vždy vzorne zašité. Pozri na tie odznaky.

Vzdávam sa ovládača.

Matná šťava mi steká dolu zápästím, film sa pomaly vlečie nekonečnými zábermi planiny a mne sladko uniká zmysel úvah a načatých príbehov. Sedemdesiat rokov.

– Tieto už dávno nie sú, ako bývali. Na starom dvore, dolu v mlyne, sme mali... tie boli! To bola hruška k svetlu. Pamataj moje slová. Také už nebudú. – zahorekoval.

Nikdy sa z neho nestal kauflandista. Dôveroval svojim trom rajčinám v predzáhradke, o ktoré sa stará už len babka. Spolu sme v nej hľadali slimáky, ich slizké telá. Doteraz ich zbiera. Už sám. Kŕmi ich čerstvým špenátom. A babka, dávno za vidinou zdravého stravovania kupuje cudzie veselo ďalej. Kauflandistka.

– Dedko, kedy začína sezóna ničnerobenía? – zaťahujem novo

pochyteným prízvukom východu, umelo naučeným tichými nocami s vínom v altánku. Letá tu sú kratšie a kratšie. Kradnú si ich priatelia.

– Obaračkou, dušinka, od nedele tak za mesiac. Do čoho v lete kopneš, to v zime zlopneš. Pamataj moje slová.

Nebolo to na jar? Tvár mu odhalila dve priehlbiny, identické s mojimi. Odpovedá, aj keď určite tuší, že väčšinu času zberu prepíšem v jeho hruškovom sade, ukrývajúcom rybník a lavičku pre nenapraviteľných spáčov. A ešte mňa s denníkom.

Preslnená izba s výhľadom na hektáre hrušiek, šaty bez konvencií, babkine koláče päť minút pred dopečením a káva, asi len zo zvyku. Milujem letné prebúdzanie. A šuchot plechov.

– Odkiaľ si mám vziať košík? Chcem obarať tiež.

Bežím smerom k dedkovi s dlaňami plnými cestou natrhaného bodkovaného ovocia. Zelené obrie lienky. Už len prechádzať prstami...

– Zabehni do letnej kuchyne a otvor oči. A aj tie malé ber. Vieš, kedy je dobrý malý plod? Keď neni veľkého. Pamataj moje slová, – točí hruškou, natáča jej líca, naposledy jej ukazuje slnko spod konára.

Prekladá úlovky do predpripravených debničiek. Doložila som svoje, práve odtrhnuté, a namierila si to späť k babke, po súkromný odkladací priestor.

Letná kuchynka rozvoniava korením, zle utesneným, porozmiestňovaným v uťapkaných horčicových pohároch po skrinkách a ďatelinou pre morča, čo tu nechali nabažení bratrance, presušovanou na drevených sitách.

Oddobla som si z čerstvo dorobených kysnutých koláčov, popálila sa na mrvenicou zaľahnutej hruške, čo neprezradila, že ešte treba vyčkat, a lepkavými prstami prehŕňala staré, podľa babky nepotrebné a zbytočne uskladňované haraburdy, podľa dedka cennosti s možnosťou opätovného využitia. „Pamataj moje slová.“

Uhol pohľadu... Uhla som pohľadu. Namierenému presne na mňa. Zostarnutá, ošúchaná, stotisíckrát prezretá fotografia v oplieskanom ráme. Len tak ledabolo opretá o vrecia s minuloročnými orechmi. Tie si ešte musia počkať na „sezónu ničnerobenía“.

Dobre vyzerajúci mladík v uniforme nezistiteľnej farby so vzorne pozašívanými gombíkmi a odznakmi.

– Dedko ti bol normálne fešák. S tými ulízanými vlasmi a ružovými perami hotový metrosexuál, – s troškou irónie hodnotím riadne retušovanú fotku.

– Jakteživ nešiel metrom, – striasla sa babka, ktorú cudzie slovo vyplašilo. Radšej sa mi otočila zadkom. Ale pochopila, keď dodala.

– Jaký peň, taký peň, hlavne, že pod ním tieň, divonka moja.

Nechám ju hrmotať plechmi aj náladou. Mám spomienok o pár rokov menej. Preto si ich nemusím ešte „pamatať“. Možno ešte nie sú celkom utriedené ako tie jeho. Uniformované.

Už chápem. Každá má svoj vlastný život...

Vraciam sa do sadu s ústami plnými koláča a otázok. Bez košíka.

– Našli princezničku, našli?! – usmieva sa na mňa iba spomienkami zvráskavený mladík.

Už bez uniformy, len montérky a smiešny klobúk proti spáleniu.

A ja som odhodlaná dať mu kus koláča za ďalšie „Pamataj...“

Magdaléna Martišková

Škola: Gymnázium Topoľčany

Je žiačkou kvinty osemročného Gymnázia v Topoľčanoch. Zaujíma sa už niekoľko rokov o vlastnú literárnu tvorbu. Píše poéziu i prózu, zapája sa do súťaží. Za sedem rokov má už na svojom konte viac, ako sto umiestnení v rôznych (zväčša) celoslovenských súťažiach. Publikuje v zborníkoch z týchto súťaží aj časopisecky (Dotyky). Vo voľnom čase rada maľuje, číta knihy, zaujíma sa o históriu, ktorej by sa aj v budúcnosti chcela venovať, prípadne by chcela pokračovať v literárnej činnosti, nielen ako v koníčku.

Ako hľadať slová

Najprv sa objaví slovo. K nemu sa pridajú ďalšie a vznikne veta. Z viacerých viet sa poskladá celý text, rozprávajúci zaujímavý príbeh. Lenže kde sa berú inšpirácie na tieto príbehy? Nuž, záleží na autorovi, aký je pozorný a ako sa nechá inšpirovať všetkým, čo sa okolo neho deje.

**Aj ty sa chceš stať autorom či dobrým lovcom slov?
Skús nasledujúci postup a vytvor si svoj vlastný príbeh.**

5 x 5

1.
Napíš päť podstatných mien. Napríklad *otec, dedo, babka, mama, sestra*. Nezabudni však na to, že medzi slovami musíš ako správny lovec hľadať prepojenie. Ak napíšeš slovo *otec*, napadne ti *dedko*. Ak napíšeš slovo *dedko*, napadne ti *babka*. Toto poradie je ľubovoľné. Je len na tebe, ktorým slovom začneš. Veď napokon, aj to z teba robí jedinečného autora.

2.
Ku každému slovu priradi jedno prídavné meno. Vyber však také, ktoré je podľa teba preň typické: *pehavá sestra, trpezlivá babka, mrzutý dedko, prísny otec, láskavá mama*.

3.
K nim pridaj aj činnosť, ktorú by mohli vykonávať. Vyber si také činnosti, ktoré môžu tvoje „postavy“ robiť každý deň: (*mama*) nakupovať, (*babka*) upratovať, (*sestra*) behať, (*dedko*) chodiť na prechádzky, (*otec*) počúvať hudbu...

4.
Predstav si, kde by sa tvoje postavy mohli najčastejšie vyskytovať. Na ktorých piatich miestach, by sa tvoj príbeh mohol odohrávať?

5.
Napíš o každej postave päť viet. K jednej postave napíš, čo nezvyčajné sa jej prihodilo. A zápleтка je na svete!

Teraz je už len na tebe, aby si sa nebál. Správny lovec sa nikdy nevzdáva. Ak sa ti tvoj príbeh nepáči, nevyhadzuj ho hneď do koša. Počkaj týždeň, prečítaj si ho znova a uprav to, čo sa ti nepozdáva. Nakoniec môžeš dospieť k dobrému úlovku.

Lovu zdar!

Na záver

Slovo poroty

Porotu milo potešil záujem o lov slov a množstvo prihlásených textov. V každej kategórii boli zastúpené viaceré žánre a vzhľadom na nerovnomerné rozloženie príspevkov sa porota rozhodla určiť dve podkategórie, ktoré medzi textami dominovali – poéziu a prózu. Okrem žiakov druhého stupňa ZŠ a stredoškolákov sa lovu slov zúčastnili aj žiaci prvého stupňa ZŠ. Títo najmladší autori tvorili špeciálnu kategóriu, kde sa nekládli obmedzenia na výber žánru. Naopak, porota bola prekvapená invenciou mladých, šikovných autorov.

Na záver ďakujeme všetkým lovcom, ktorí sa do súťaže zapojili, za ich snahu, šikovnosť, tvorivosť a prajeme im ďalšie lovecké úspechy.

Tešíme sa na vás v ďalšom ročníku pri **love slov!**

Redakcia Orbis Pictus Istropolitana

Obsah

Tlačiareň (Maroš Laurinec).....	2
Líza – Kto ukradol sneh (Zina Pantůčková).....	6
Psíček a zima (Natália Halčinová).....	9
Neistota (Lívia Kuriplachová).....	11
Utečenci (Kristína Drotárová).....	12
Fagan (Michal Huraj).....	12
O rozbitom nose a svetskej kráse (Alexandra Bobotová).....	12
Údolie slovných druhov (Petra Gregorová).....	17
Deti lesnej víly (Bianka Lúdiková).....	20
Chors (Dominik Malý).....	24
Spiaca (Magdaléna Martišková).....	26
Slová (Lukáš Repka).....	27
Znovuobjavenie (Ema Mlynarčíková).....	31
Škrečok (Natália Skladaná).....	34
„Pamataj moje slová...” (Magdaléna Martišková).....	43
Ako hľadať slová.....	46
Na záver.....	47

Pravidlá súťaže

Téma: Čo hýbe (mojím) svetom

Rozsah: normostrán/9 000 znakov (vrátane medzier)

Žáner: poviedka, komiks, báseň, rozprávka, reportáž, beletrizovaný životopis
(Žiaci 1. stupňa ZŠ majú ľubovoľný výber žánru.)

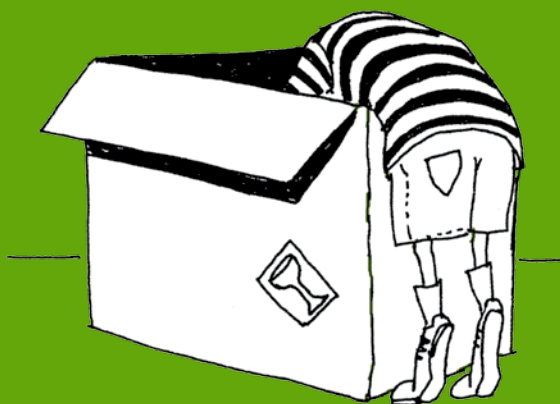
Uzávierka: 15. december 2017

Kategórie: 1. stupeň ZŠ; 2. stupeň ZŠ – poézia, próza;
stredné školy – poézia, próza

Prvé kolo sa uskutoční **12. februára 2018**. Porota, tvorená lektormi a redaktormi vydavateľstva, vyberie z každej kategórie šesť súťažných príspevkov. V druhom kole budú tieto príspevky zverejnené od **16. februára 2018** do **20. marca 2018** na webovej stránke orbispictus.sk, kde za ne budú hlasovať jej návštevníci. Vyhlásenie víťazov sa uskutoční **23. marca 2018**.

Najlepšie tri diela z každej kategórie budú zverejnené v zborníku a odmenené knižnou publikáciou. Na výhercov čakajú aj ďalšie prekvapenia!

Svoje príspevky s požadovanými údajmi nám posielajte vyplnením formulára na stránke orbispictus.sk.

ISBN 978-80-8120-551-4

9 788081 205514